

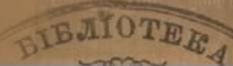

Телеграм

УКРАЇНСЬКИЙ
КУЛЬТУРНИЙ
ФОНД

Грантовий проєкт

Книжкова спадщина
Наукового товариства імені Шевченка:
цифрова колекція

Друкарня НТШ 1

Основні кошти на заснування друкарні дали фундатори Товариства

Єлизавета
Милорадович

Михайло
Жученко

Дмитро
Пильчиків

Олександр
Кониський

1873

На надіслані жертводавцями кошти та на внески перших членів Товариства спроведжено скородрукарську машину та найнеобхідніший друкарський інвентар із віденської фірми Мейера і Шляйхера. Для друкарні винайняли приміщення в будинку Гіпотечного банку на вул. Кривій, 2 (тепер — вул. О. Нижанківського)

1874

Розпорядженням № 1410 від 27 січня 1874 р. намісництво надало Товариству концесію на закладення друкарні. Наприкінці січня 1874 р. друкарня офіційно розпочала свою роботу. Випустила перші книги, видані переважно накладом "Просвіти"

1881

Друкарню перенесено до кам'яниці на вул. Академічній, 18

1884

Замовлено нові шрифти у віденських фірм Мейера і Шляйхера та Поппельбаума

1885

Товариство взяло грошову позику у "Просвіти", на яку придбало ще одну скородрукарську машину

1893

Закуплено третю друкарську машину та значно розширено асортимент шрифтів

За неповних десять років діяльності НТШ у XIX ст. його друкарня нарешті отримала сталі, добре оплачувані замовлення від товариства взаємних ubezpieчень "Дністер", а відтак — на друк шкільних книжок та сеймових протоколів

1899

Друкарня за працювала у власному будинку Товариства на вул. Чарнецького, 26 (сьогодні — вул. Винниченка, 26)

Джерело:

Палюх О. Українське книгодрукування у Львові XIX ст.: роль друкарень Сьвятицького інституту та Наукового товариства ім. Шевченка

150 років
Наукового товариства
імені Шевченка

УКРАЇНСЬКИЙ
КУЛЬТУРНИЙ
ФОНД

Грантовий проєкт

Книжкова спадщина
Наукового товариства імені Шевченка:
цифрова колекція

Друкарня НТШ 2

1892

Розпочато випуск "Записок Товариства імені Шевченка"

1895

Розпочато друк "Етнографічного збірника" та "Жерел до історії України"

1896

Накладом Товариства починає видаватись "Часопись правнича"

1897

Розпочався випуск "Збірника секції математичноприродописно-лікарської Наукового Товариства ім. Шевченка"

1898

Започатковано друк "Літературно-наукового вістника" та "Лікарського збірника"

1899

Вийшов перший випуск "Збірника фізіологічної секції"

1900

Виходить "Хроніка українсько-руського Наукового Товариства ім. Шевченка"

Зі звіту: "В друкарні сього року приступлено до важних змін і улпшень. Крім закупна більшого засобу нових черенок і нот, заведено в ній електричні мотори до машин, через що придбано більше сили для швидкого викінчування замовлених робіт. Попри електричні мотори заводиться саме тепер електричне освітлене у всіх убікаціях друкарні..."

1901

Закуплено четверту скородрукарську машину

Друкарня стає для Товариства важливим джерелом доходів, що не тільки давали Товариству змогу розширювати і поліпшувати друкарню й переплетню, але й велико допомогли йому в його науково-видавничій діяльності... Перед першою світовою війною належала вона до найбільших і найкращих друкарень у Львові. Працювало в ній 45 робітників

Керівники Друкарні НТШ:

Федір Сарницький (1874-1879)
Карло Беднарський (1879-1911)

Основні замовники Друкарні НТШ:

Товариство "Просвіта"
Руське педагогічне товариство
"Руська Бесіда"
Українсько-Руської Видавничої
Спілки

Карло
Беднарський

редакції періодичних видань
"Зорі"
"Діла"
"Правди"
"Дзвінка"

Джерело:

Купчинський Р. Статут, проекти статутів і регламенти (регуляції) товариства ім. Шевченка та Наукового товариства ім. Шевченка, 1873-1989

150 років
Наукового товариства
імені Шевченка

Телеграм

УКРАЇНСЬКИЙ
КУЛЬТУРНИЙ
ФОНД

Грантовий проєкт

Книжкова спадщина
Наукового товариства імені Шевченка:
цифрова колекція

Бібліотека НТШ

ХРОНОЛОГІЯ РОЗВИТКУ ДО 1914 РОКУ. ЧАСТИНА 1

- 1892** Засновано з перетворенням літературного Товариства ім. Шевченка в наукове. Один із фундаторів – О. Кониський (подарував 392 книги). Початковий фонд Бібліотеки сформувався також за рахунок приватних збірок і дарунків В. Антоновича, Ю. Целевича, О. Барвінського, а також дублетів «Просвіти»
- 1897** Відкрито першу читальню Бібліотеки НТШ у приміщенні товариства «Просвіта» (пл. Ринок, 10)
- 1898** Бібліотеку НТШ перенесли до власного будинку Товариства на вул. Чарнецького, 26 (нині — вул. Винниченка, 26)
- 1893** Президія НТШ змогла виділити кошти на придбання бл. 10 тис. кн., згодом асигнування на це збільшувалися
- 1894** Кількість книг у Бібліотеці НТШ становила 600 од. Окрім дарів, джерелами комплектування стали обміни з науковими установами, а також закупівля літератури в книгарнях і антикварнях, передплата періодики
- 1895** Надруковано звернення М. Грушевського до всіх академій і наукових товариств із пропозицією взаємного обміну книжками, завдяки чому Бібліотека НТШ набула чимало цінних книжок і часописів
- 1902** На запрошення Віденської АН Бібліотека НТШ вступила до Міжнародної спілки бібліотек академій і наукових товариств для взаємного випозичання рукописних та рідкісних книг з ін. європейських бібліотек
- 1910** При Бібліотеці НТШ засновано Бібліографічне бюро
- 1913** І. Кривецький домігся від органів державної влади вилучення Бібліотеки НТШ як наук. структури з-під цензурного нагляду та права на отримання безоплатного обов'язкового примірника всіх українських видань, що виходили в Польщі. Це стало суттєвим джерелом поповнення бібліотечних фондів. До Першої світової війни НТШ діставало значні дотації з центрального уряду у Відні та крайового у Львові

Джерело:
Енциклопедія сучасної України, Енциклопедія НТШ

150 років
Наукового товариства
імені Шевченка

УКРАЇНСЬКИЙ
КУЛЬТУРНИЙ
ФОНД

Грантовий проєкт

Книжкова спадщина
Наукового товариства імені Шевченка:
цифрова колекція

Бібліотека НТШ

ЧАСТИНА 2

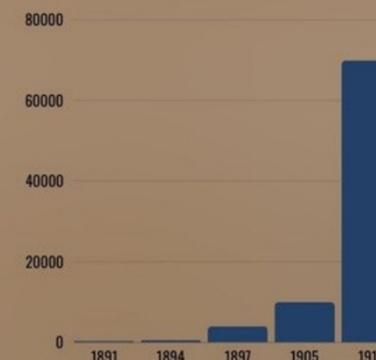
Завдання

НТШ поставило собі за мету збирати друковані та рукописні матеріали, що стосувалися життя українського народу, його історії, л-ри, краєзнавства — „усе, що появлялося до того часу та появлятиметься у будучині друком з обсягу українознавства, що так чи інакше торкається України“

ШТАМП Й ІНВЕНТАР
БІБЛІОТЕКИ НТШ

Обсяги фонду

Персонал Бібліотеки НТШ

ОЧІЛЬНИКИ,
ПРАЦІВНИКИ

РЕФЕРЕНТИ ВИДІЛУ ДЛЯ
БІБЛІОТЕКИ НТШ

Олександр
Кониський - фундатор

Осип Маковей
(1893-1994)

Микола Вороний
(1894-1895)

Михайло
Грушевський (1895)

Кирило Студинський
(1904)

Кость Паньківський
(1896)

Михайло Павлик
(1897-1904)

Денис Коренець

Іван Кривецький
(1909-1914)

Іван Франко
(1904-1911)

150 років
Наукового товариства
імені Шевченка

Телеграм

УКРАЇНСЬКИЙ
КУЛЬТУРНИЙ
ФОНД

Грантовий проєкт

Книжкова спадщина
Наукового товариства імені Шевченка:
цифрова колекція

БІБЛІОТЕКА

Книгарня НТШ

1899

На вул. Чарнецького, 26 відкрито книгарню НТШ, яка спершу продавала лише видання Товариства. Управителькою книгарні була Кліментина Панкевичева.

1904

Оголошено конкурс на управителя, щоб розширити асортимент книготорговельного підприємства

1905

Виділ Товариства уклав контракт із Августом Дермалем, який переїхав до Львова з Відня, покинувши роботу в одній із книгарень

Товариство винайняло нове приміщення для книгарні на вул. Театинській (тепер - М. Кривоноса). Книгарня постачала продукцію з найбільших європейських фірм Австрії, Німеччини, Франції і Росії

Книгарня відкрила свої філії в Києві, Харкові, Катеринодарі. Київська філія постала як "Книгарня Літературно-наукового вістника", керував нею Юрій Тищенко

1908

Книгарня НТШ функціонувала в партері будинку «Просвіти» на площі Ринок, 10. Почала видавати книготорговельні каталоги

1912

Виторг книгарні у Львові з продажі книжок складав понад 172 тис. К., виторг київської книгарні 51 тис. К., харківської — 18 тис. К.

Джерело: Кульчицька Т. Друкарня та книгарня Наукового товариства ім. Шевченка в контексті книго-видавничого процесу Львова першої половини ХХ ст.

150 років
Наукового товариства
імені Шевченка

арнецького, 26 відкрито книгарню НТШ, яка спершу продавала лише видання Товариства. Управителькою книгарні була Кліментина Панкевичева.

Оголошено конкурс на управителя, щоб розширити асортимент книготорговельного підприємства

Виділ Товариства уклав контракт із Августом Дермалем, який переїхав до Львова з Відня, покинувши роботу в одній із книгарень

Товариство винайняло нове приміщення для книгарні на вул. Театинській (тепер - М. Кривоноса). Книгарня постачала продукцію з найбільших європейських фірм Австрії, Німеччини, Франції і Росії

Книгарня відкрила свої філії в Києві, Харкові, Катеринодарі. Київська філія постала як "Книгарня Літературно-наукового вістника", керував нею Юрій Тищенко

Телеграм

Пам'ятки українсько-руської мови і літератури

Оцифровані видання з серії Археографічної комісії Наукового товариства імені Шевченка

- Випуски I-IV, VI
Апокрифи і легенди з українських рукописів
Зібрав, упорядкував і пояснив Іван Франко
- 1896 Том 1
Апокрифи старозавітні
394 с.
- 1899 Том 2
Апокрифи новозавітні:
А. Апокрифічні євангелія
443 с.
- 1902 Том 3
Апокрифи новозавітні:
Б. Апокрифічні діяння апостолів
360 с.
- 1906 Том 4
Апокрифи есхатологічні
522 с.
- Випуск V
Пам'ятки полемічного письменства кінця XVI - початку XVII ст.
Видав Кирило Студинський
- 1910 Том 5
Легенди про святих. Частина 1
227 с.
Друга частина, яка мала обіймати три розділи („Відайдення святих речей (обретенія)“, „Архангельські чуда“, „Повісті та новелістичні теми“), не вийшла через хворобу Івана Франка. Нездійсненим виявився і намір автора видати 6-й том „Апокрифів...“, який, окрім додатків до попередніх, мав містити добірку апокрифічних молитов і заклинань. Енциклопедія НТШ
- 1912 Випуск VII
Вірші єромонаха Климентія Зиновієва сина
Видав з передмовою Володимир Перетц

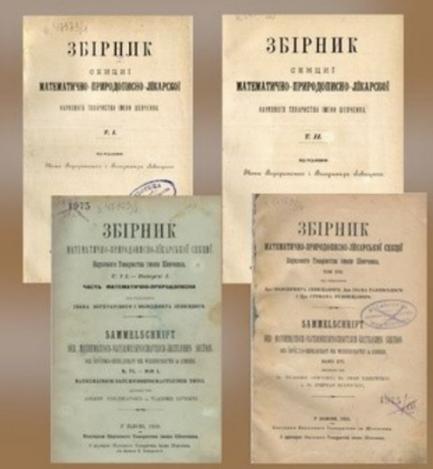

150 років Наукового товариства імені Шевченка

Збірник математично-природописно-лікарської секції

Наукового товариства імені Шевченка

- 1892 Після реформи Наукового товариства імені Шевченка було створено історико-філософську, філологічну та математично-природописно-лікарську секції й отримано фінансові дотації на його діяльність від міністерства освіти та галицького сейму
- 1897 Почав виходити «Збірник Математично-природописно-лікарської секції». На його сторінках публікують праці з математики, фізики, хімії, медицини

“Передовсім іде нам о розвиток науки на нашій питоменній ниві. Наш язык лише тогді зможе добути собі одвітного і гідного становища, коли розвине ся о стілько, щоби міг стати поруч з образованими язиками других народів Европейських, яко довідний середник звязкого і определеного вираження мислей на всіх полях людского умства. Мусить проте наш язык виробити собі одвітну термінологію в ріжних вітах людського знаня, мусить одвітно використати все богацтво рідної словні, а заразом прямовати до потрібної презиції, яку стрічаєм у других язиках счасливійше розвитих. Без таких підвалин і думати годі про ширший розвиток науки в рідній бесіді”.

Від редакції

Редактори “Збірника...”

Володимир Левицький Іван Верхратський Іван Раковський Стефан Рудницький Євген Озаркевич

150 років Наукового товариства імені Шевченка

Телеграм

УКРАЇНСЬКИЙ
КУЛЬТУРНИЙ
ФОНД

Грантовий проєкт

Книжкова спадщина
Наукового товариства імені Шевченка:
цифрова колекція

Володимир Гнатюк (09.05.1871 — 06.10.1926)

Фольклорист, етнограф, літературознавець,
мовознавець і громадсько-культурний діяч

Навчався на філософському факультеті Львівського університету. Упродовж 1894–1897 років брав активну участь у виданні журналу “Життя і слово”, в роботі комітету з відзначення 25-літнього ювілею діяльності Івана Франка. Співредактор (разом із Михайлом Грушевським) “Записок НТШ” та редактор “Хроніки НТШ”, співредактор “Літературно-наукового вісника” (1898–1906), на поч. 1920-х років – директор “Української видавничої спілки” (під його редакцією вийшло близько 60 томів етнографічних видань)

1898 Разом з Іваном Франком заснував Етнографічну комісію НТШ (до 1912 – її секретар)

1899 Дійсний член НТШ

1913 Голова Етнографічної комісії НТШ

Автор понад 500 праць із слов'янської філології, загального мовознавства, української літератури, фольклористики, історії і патрології Церкви, історії національного руху в Галичині. Більша частина з них побачили світ у друкарні НТШ. Деякі з них оцифровано у межах проєкту “Книжкова спадщина Наукового товариства імені Шевченка (1874–1913): цифрова колекція”, що реалізується Львівською національною науковою бібліотекою України ім. В. Стефаніка за підтримки Українського культурного фонду.

Джерела: ЕІУ, Енциклопедія НТШ

150 років
Наукового товариства
імені Шевченка

УКРАЇНСЬКИЙ
КУЛЬТУРНИЙ
ФОНД

Грантовий проєкт

Книжкова спадщина
Наукового товариства імені Шевченка:
цифрова колекція

Кирило Студинський (04.10.1868 — червень 1941)

Філолог-славіст, літературознавець, мовознавець,
фольклорист, письменник, громадський діяч

Обіймав чимало посад, зокрема професор Львівського університету, очолював багато товариств й організацій, як-от Крайової шкільної ради (1905-1914), член Виділу (Президії) “Просвіти” (1903-1906), здобув немало звань, зокрема доктора філософії й академіка Всеукраїнської академії наук.

Автор понад 500 праць із слов'янської філології, загального мовознавства, української літератури, фольклористики, історії і патрології Церкви, історії національного руху в Галичині. Чимало з них побачили світ у друкарні Наукового товариства імені Шевченка.

1894 “Лірники”. Працю опубліковано в часопису “Зоря”, а також як передрук видав В. Лукича накладом ред. «Зорі» у друкарні НТШ

1895 “«Адельфотес»: граматика видана у Львові в р. 1591”

“Пересторога: руський пам'ятник початку XVII віка”

“Причинки до історії унії”

“Панегірик «Евфонія веселобрмьячая», посвячений Петрови Могилі в р. 1633 з вступними увагами про панегіричну літературу кінця XVII в.”

1898 “Три панегірики XVII віку”

1905 “Кореспонденція Якова Головацького в літах 1850–62”
Том 8/9 «Збірника фільольогічної секції»

1909 “Кореспонденція Якова Головацького в літах 1835–49”
Том 11/12 «Збірника фільольогічної секції»

“Причинки до історії культурного життя Галицької Русі в літах 1833-47”

1919 Дійсний член НТШ, очільник Філологічної секції

1923-32 Голова НТШ

1928 Опубліковано розвідку “Наукове товариство імені Шевченка у Львові (1873-1928)” на сторінках 150-го ювілейного випуску “Записок НТШ” й окремою відбиткою

150 років
Наукового товариства
імені Шевченка

Джерело:
Кониський О. Я. Тарас Шевченко-Грушевський: Хроніка його життя. Київ, 1991; ЕСУ; ЕІУ.

Телеграм

УКРАЇНСЬКИЙ
КУЛЬТУРНИЙ
ФОНД

Грантовий проєкт

Книжкова спадщина
Наукового товариства імені Шевченка:
цифрова колекція

Кониський Олександр (06(18).08.1836 – 29.11(12.12).1900)

ПИСЬМЕННИК, ЛІТЕРАТУРНИЙ КРИТИК,
ГРОМАДСЬКО-КУЛЬТУРНИЙ ДІЯЧ, ПЕДАГОГ, ПУБЛІЦИСТ

1873

Брав участь у створенні Товариства імені Шевченка у Львові. Разом зі своїм близьким другом, колишнім кирило-мефодіївцем Дмитром Пильчиковим, на той час викладачем полтавського кадетського корпусу, зібрали гроші на купівлю у Львові друкарні для новоутворюваного Товариства ім. Шевченка. Як меценати в утворенні фонду також взяли участь Єлизавета Милорадович, Михайло Жученко, сам Кониський.

1885

Написав слова пісні «Боже великий, єдиний» («Молитва за Україну», музика М. Лисенка)

1892

Наполіг на зміні структури Товариства з метою скасування його комерційної діяльності й перетворення його в Наукове товариство імені Шевченка. По смерті письменника Товариство одержало за його заповітом ще десять тисяч карбованців

Постійний співробітник "Записок НТШ" (до 1900 року)

На замовлення Товариства дослідник узявся «скомпонувати суцільну біографію Шевченка», до якої мав намір занести і ті свої матеріали, що не потрапили до окремих нарисів, і нові, що з'явилися в 1890-ті роки, і в такий спосіб гідно зустріти 25-річчя існування Товариства імені Шевченка.

1898

Вийшов друком перший том однієї з найповніших біографій патрона Товариства «Тарас Шевченко-Грушівський: хроніка його життя».

Започаткував Бібліотеку НТШ, подарувавши Товариству 392 книжки, переважно правничого змісту. Саме він 1891 пожертвував бібліотеці „Провіти“ цінні автографи й рукописи письменників із Великої України, зокрема Тараса Шевченка, які перейшли згодом до Бібліотеки НТШ, а в 1900 заповів їй решту своєї книгозбірні (550 кн. і брошур).

1901

Вийшов друком другий том видання «Тарас Шевченко-Грушівський: хроніка його життя»

150 років
Наукового товариства
імені Шевченка

Джерело:
Кониський О. Я. Тарас Шевченко-Грушівський: Хроніка його життя. Київ, 1991. ЕСУ: ЕІУ.

УКРАЇНСЬКИЙ
КУЛЬТУРНИЙ
ФОНД

Грантовий проєкт

Книжкова спадщина
Наукового товариства імені Шевченка:
цифрова колекція

Іван Франко 12

Василь Щурат 9

Іван Верхратський 6

Михайло Возняк 6

Михайло Грушевський 6

Кількісні дані

НА 1 СЕРПНЯ 2023 РОКУ
В МЕЖАХ ПРОЄКТУ ОЦИФРОВАНО

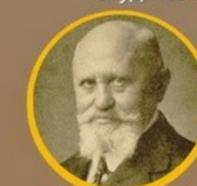
Іван Кривецький 5

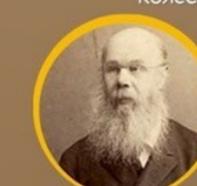
Володимир Гнатюк 5

Кирило Студинський 4

Олександр Колесса 3

Олександр Кониський 3

Типо-видові домінанти

72%

НАУКОВИХ І НАУКОВО-ПОПУЛЯРНИХ ВИДАНЬ

21%

ЛІТЕРАТУРНО-ХУДОЖНІХ ВИДАНЬ

23%

ПОЛВИДАНЬ

85%

ПОЗАСЕРІЙНИХ ВИДАНЬ

150 років
Наукового товариства
імені Шевченка

Instagram

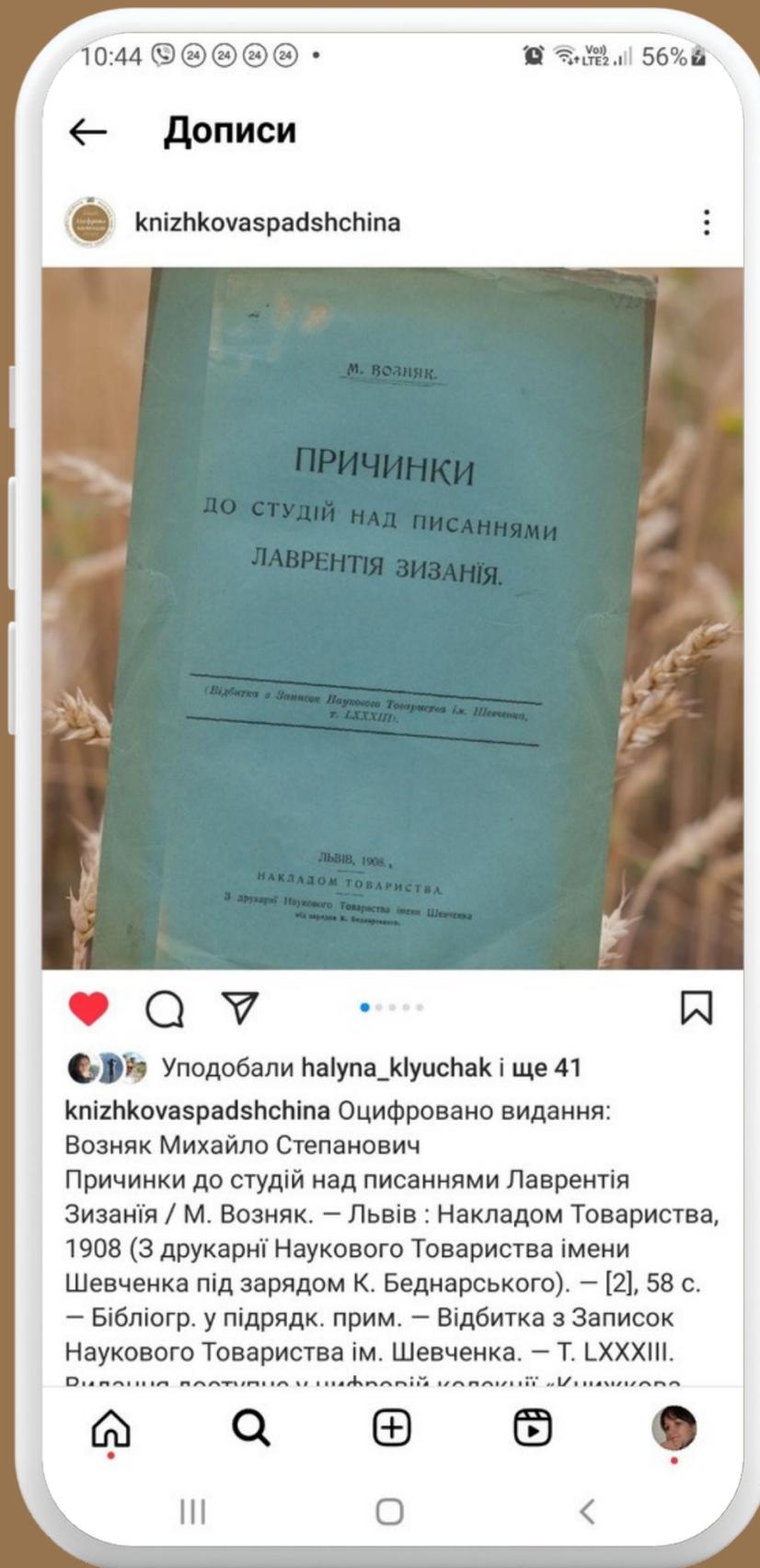

Instagram

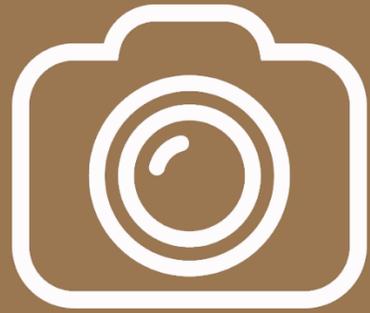
Instagram

Instagram

Instagram

10:53 24 24 24 24 • 61%

← **Дописи**

knzhkovaspadshchina

З ВЕРШИН І НИЗИН.
ЗБІРНИК ПОЕЗІЙ
Івана Франка.
НАМІАДОМ АВТОРА.
ЛЬВІВ 1887.
З друкарні Товариства ім. Шевченка,
від зарідком К. Боднарського.

Уподобали savchyn_andriy і ще 8

knzhkovaspadshchina З друкарні НТШ 1887 року вийшло у світ перше видання збірки Івана Франка «З вершин і низин», присвячене дружині Ользі Хоружинській. Це малоформатна (14 см заввишки), але ємна (256 стор.) і гарно скомпонована книжка. Обкладинка оздоблена рамкою, яку традиційно використовували у друкарні НТШ для друку художніх книжок. Невисока ціна – «50 крейцерів» – перешкодило придбати видання широкому колу

10:54 24 24 24 24 • 62%

← **Дописи**

knzhkovaspadshchina

НАД ЧОРНИМ МОРЕМ
ІВАНА ЛЕВИЦЬКОГО
Львів 1901.
З друкарні Товариства імені Шевченка,
на замовлення К. Боднарського.

Уподобали halyna_klyuchak і ще 9

knzhkovaspadshchina У межах проєкту «Книжкова спадщина Наукового товариства імені Шевченка: цифрова колекція», що реалізується #запідтримкиУКФ оцифровано видання Івана Нечуя-Левицького:

Над Чорним морем : повість Івана Левицького. – У Львові : Накладом Товариства імені Шевченка, 1901. – [2], 270 с.

10:48 24 24 24 24 • 59%

← **Дописи**

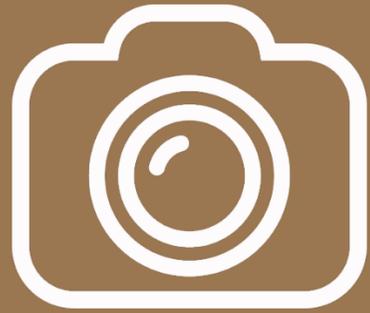
knzhkovaspadshchina

В-во „ЖИТТЯ Й МИСТЕЦТВО“
М. ЄВШАН.
КУДА МИ ПРИЙШЛИ...
ЛЬВІВ 1912.
З друкарні Наукового товариства імені Шевченка

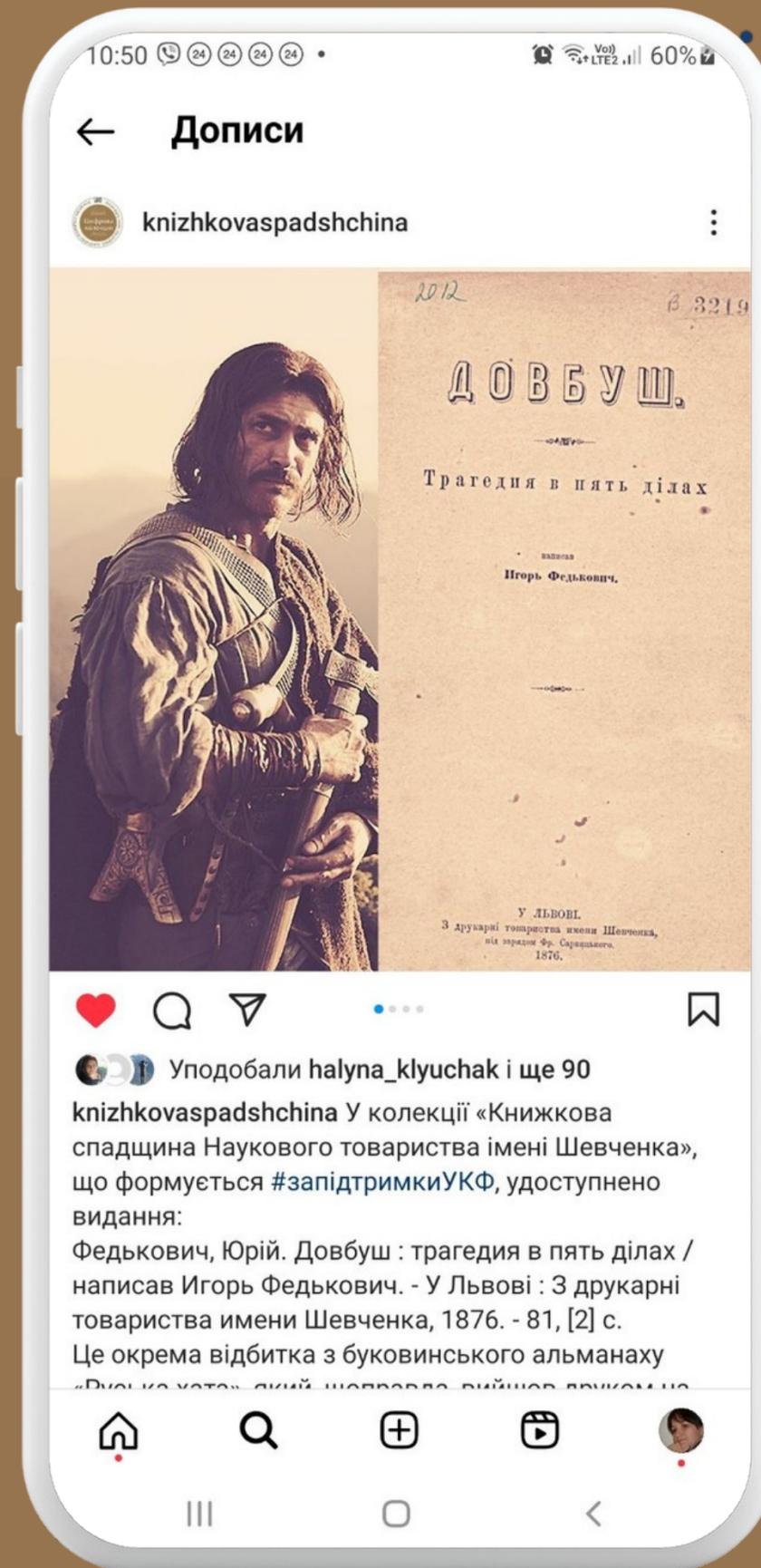
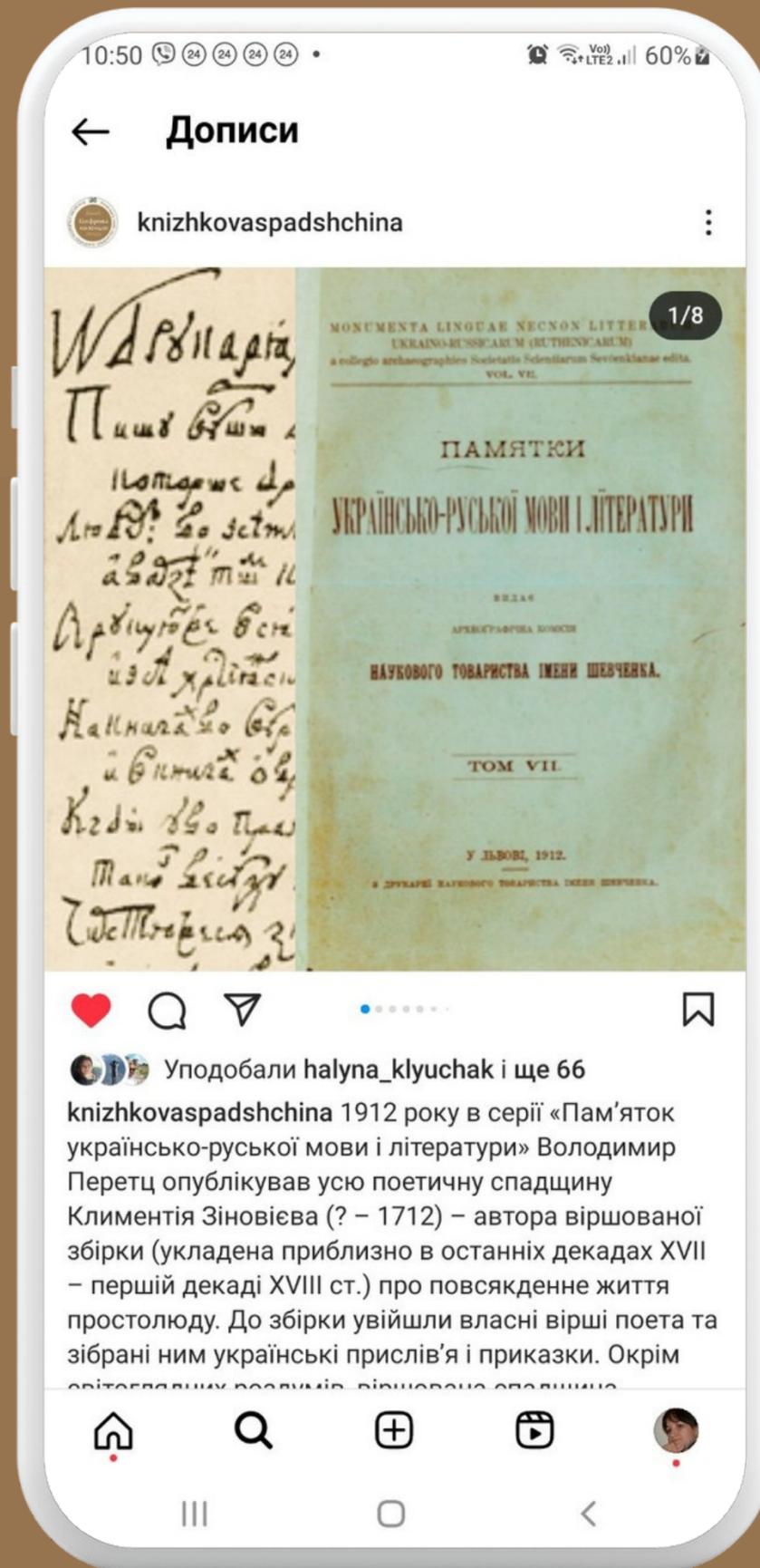
Уподобали ksenkasava і ще 35

knzhkovaspadshchina У межах проєкту оцифровано літературознавчу розвідку Миколи Євшана «Куди ми прийшли...», надруковану 1912 року на матеріально-технічній базі НТШ.

Бібліографічний опис видання:
Євшан, Микола Йосипович (справжнє прізвище – Федюшка). Куди ми прийшли... : річ про українську літературу 1910 року / М. Євшан. – Львів : [Життя й

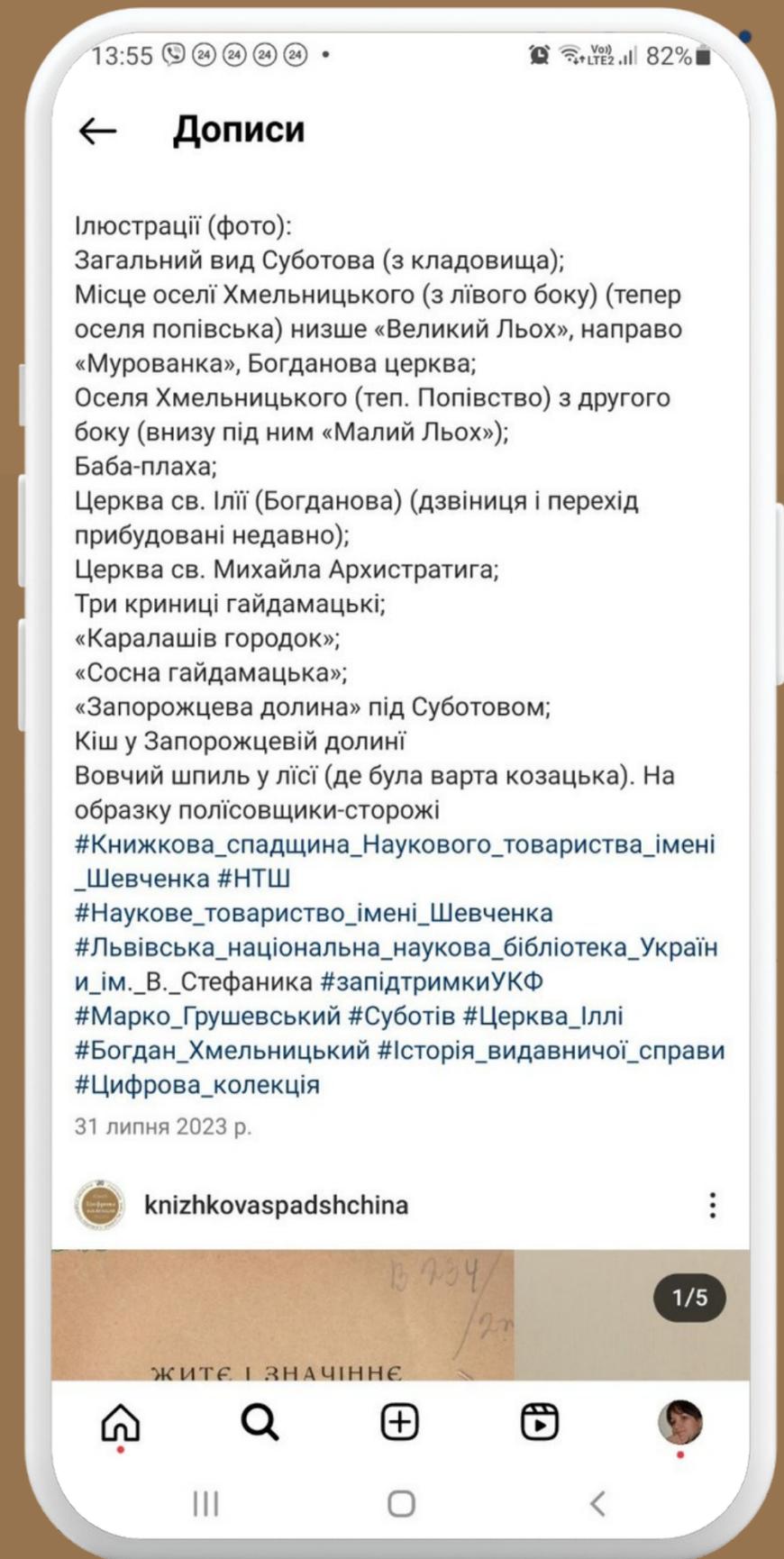
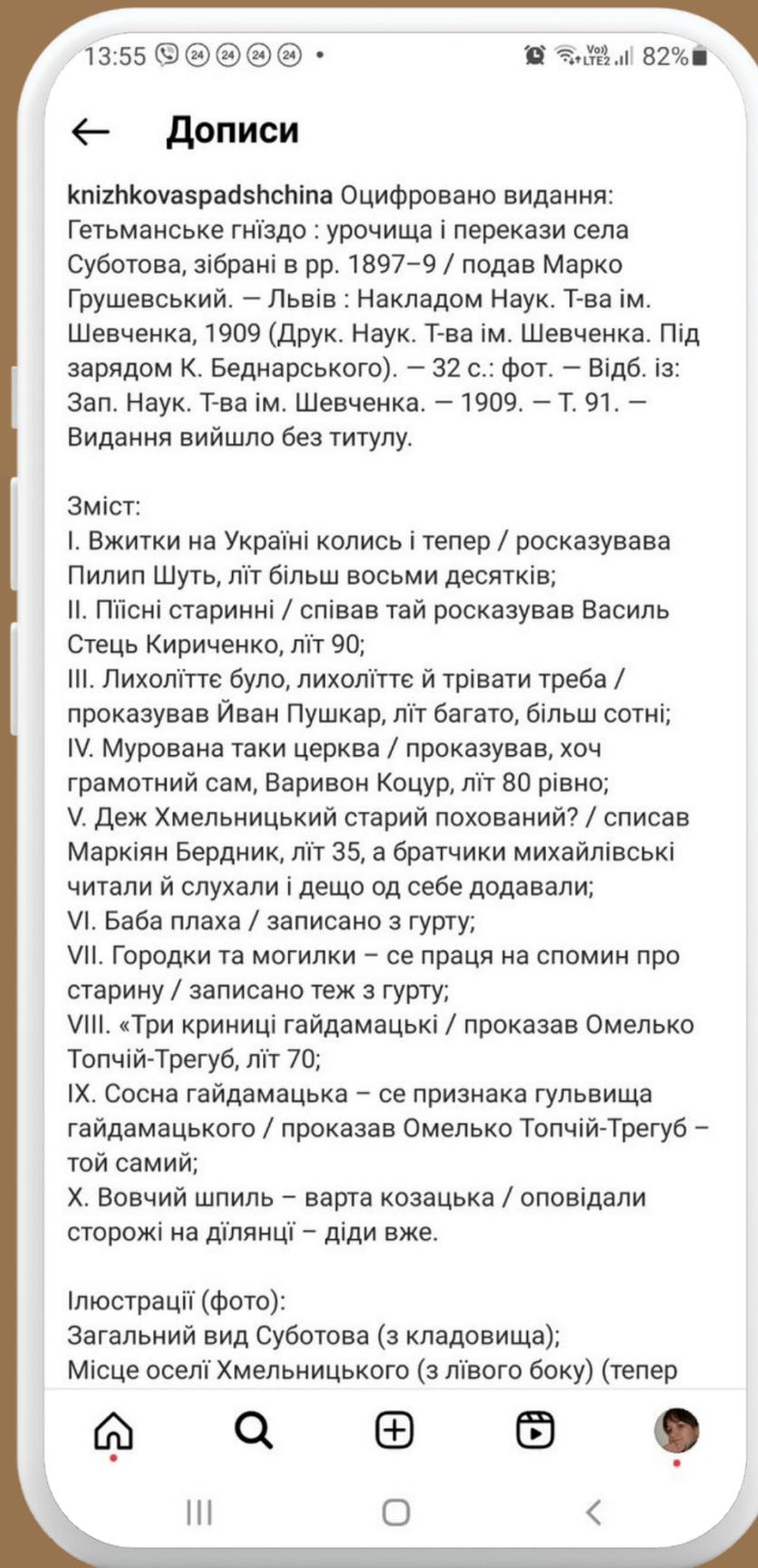
Instagram

Instagram

Аудіовізуальні матеріали

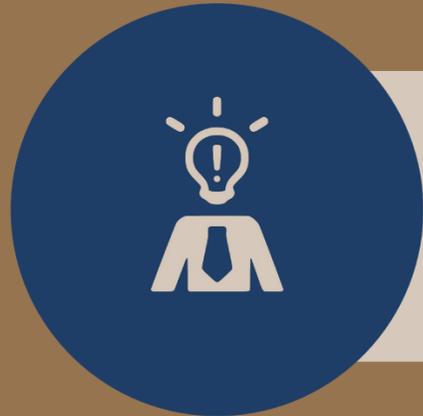
Задіяні відділи

ДИРЕКТОР
ПРОЄКТНА
МЕНЕДЖЕРКА

Відділ
інформаційного та
комп'ютерного
забезпечення

Відділ
бібліотекознавства

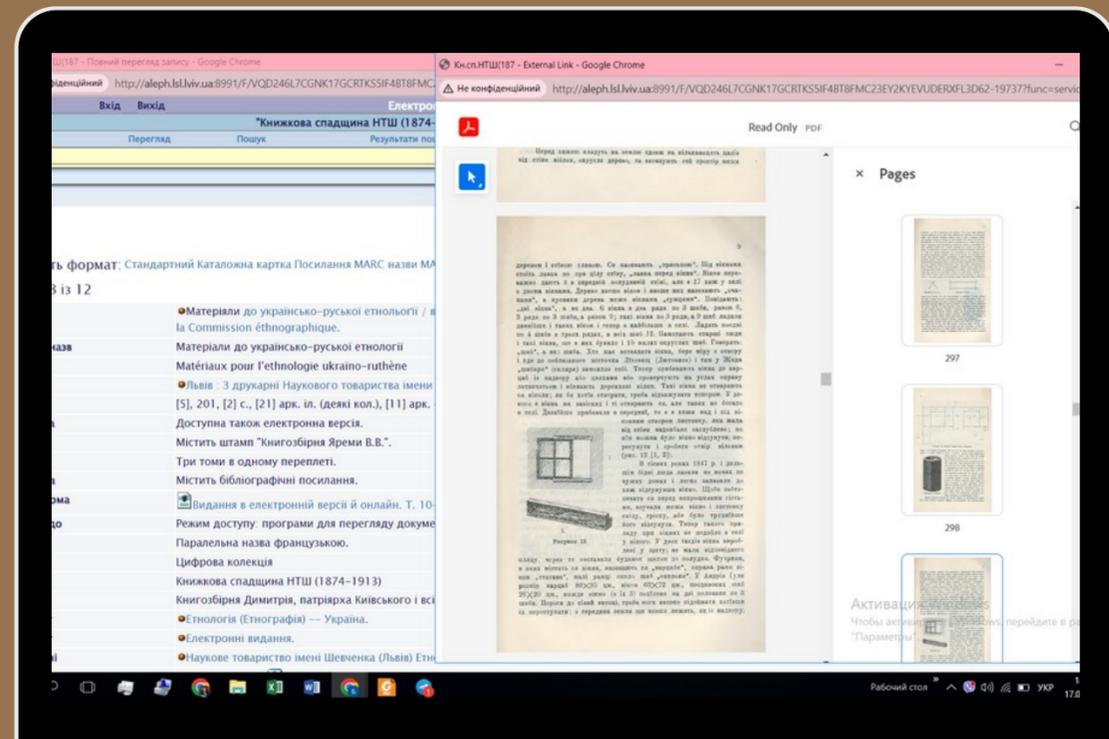
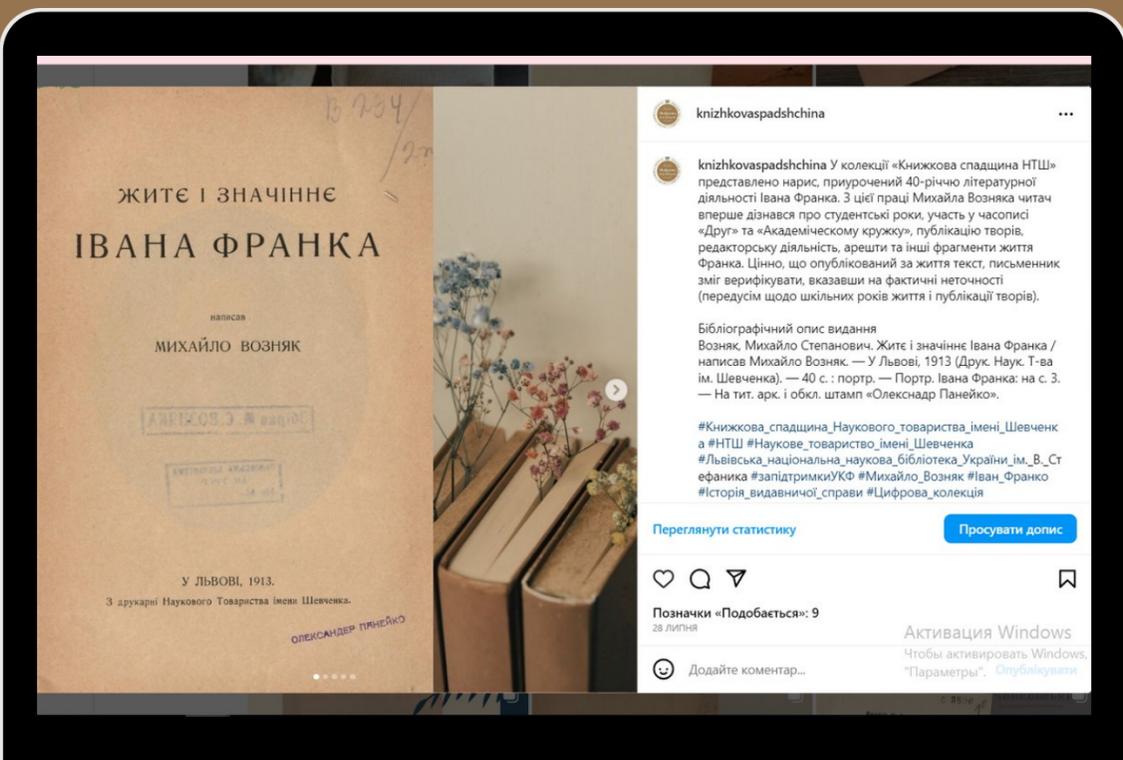
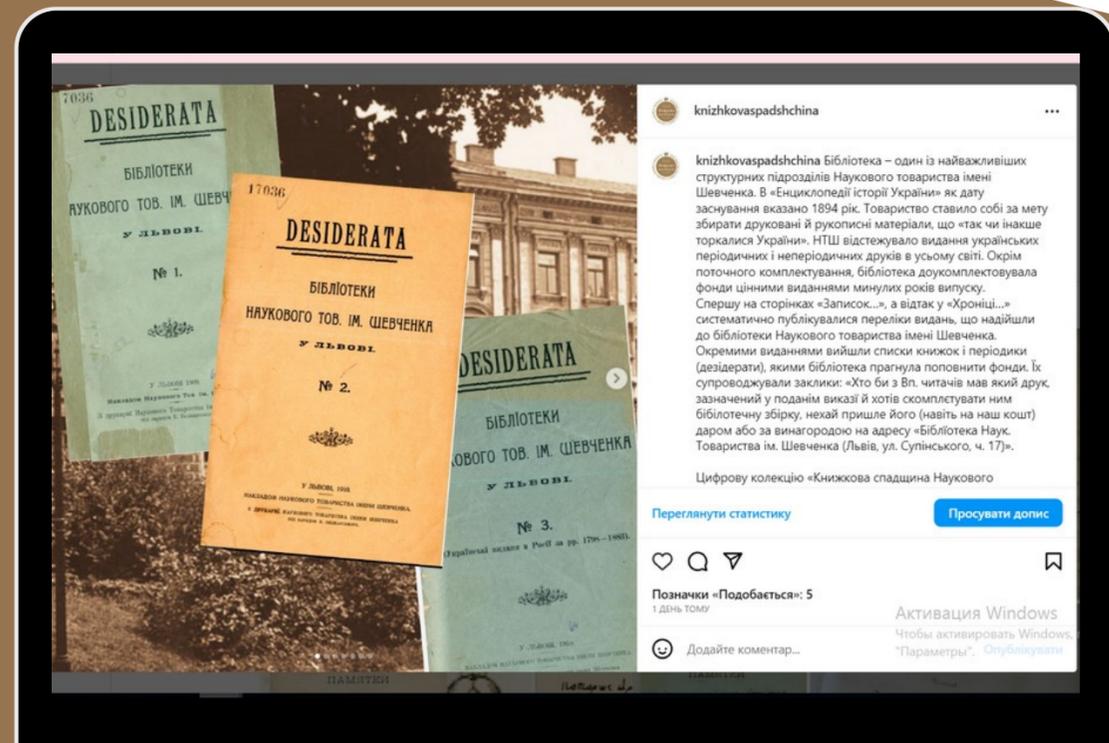
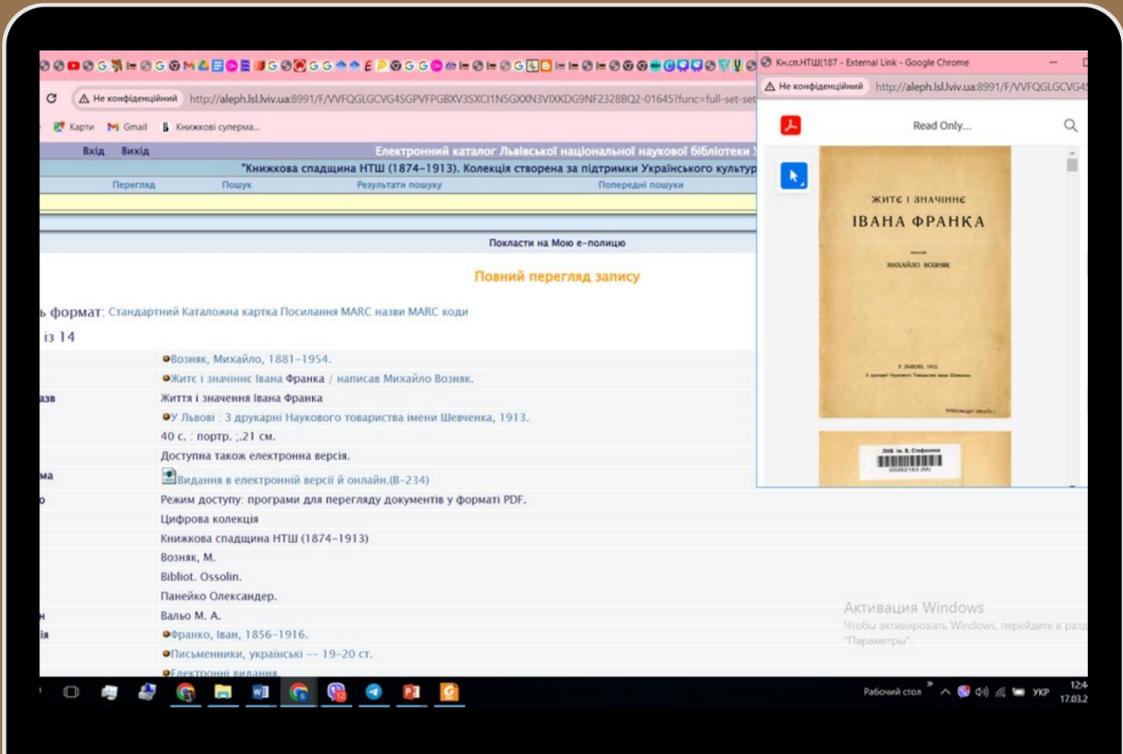
Відділ каталогізації та
організації електронного
каталогу

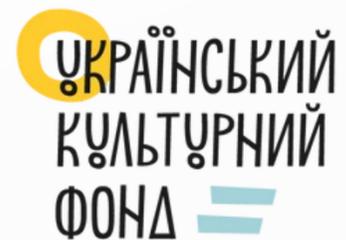

Відділ організації
фонду та
книговидачі

Відділ
бухгалтерського
обліку та звітності

ЛЬВІВСЬКА
НАЦІОНАЛЬНА
НАУКОВА
БІБЛІОТЕКА
ІМЕНІ
В. СТЕФАНІКА

ДЯКУЮ
ЗА УВАГУ

 [http://aleph.lsl.lviv.ua:8991/F/?
func=file&file_name=find-b-
new&local_base=%20E2](http://aleph.lsl.lviv.ua:8991/F/?func=file&file_name=find-b-new&local_base=%20E2)

 bibliotekastefanika@gmail.com

 https://t.me/Knyzhkova_spadshchyna_NTSh

 [instagram.com/knizhkovaspadshchina/](https://www.instagram.com/knizhkovaspadshchina/)

